

मुख्यमंत्री सौर कृषी पंप योजना.

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:-सौरप्र-२०१८/प्र.क्र.४०१/ऊर्जा-७

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक:- १५ नोव्हेंबर, २०१८.

प्रस्तावना:-

राज्यात अटल सौर कृषी पंप योजना राबविण्यासंदर्भात घेतलेल्या निर्णयासमवेत राज्य शासनाद्वारे राज्यात १ लक्ष सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यासाठी विभागाच्या अर्थसंकल्पीय तरतूद व अनुसूचित जाती / जमाती लाभार्थ्याकरीता विशेष घटक योजना / आदिवासी उपयोजनांतर्गत निधीचा वापर करून नवीन सौर कृषी पंप योजना तयार करण्यास मान्यता दिली आहे.

राज्यात महावितरण कंपनीद्वारे मार्च, २०१७ अखेर एकूण ४०,६८,२२० कृषीपंप ग्राहकांना विद्युत पुरवठा करण्यात येत आहे. सदर ग्राहकांकडून सन २०१७-१८ मध्ये एकूण ३०३०६.७२ दशलक्ष युनिट्स इतक्या विजेचा वापर करण्यात आला आहे. राज्यात नोव्हेंबर २०१७ अखेरीस २,२४,२१९ ग्राहक कृषीपंप पैसे भरून वीज जोडणीकरीता प्रलंबित आहेत. कृषी ग्राहकांना सरासरी रु. १.०७ प्रति युनिट दराने वीज पुरवठा करण्यात येतो आणि शासनाकडून कृषी ग्राहकांना सरासरी रु. १.६० प्रति युनिट इतक्या दराने वीज सवलत देण्यात येते. तसेच औद्योगिक, वाणिज्यिक व जास्त वापर असलेल्या घरगुती ग्राहकांवर सरासरी रु.३.७२ प्रति युनिट इतक्या क्रॉस सबसिडीचा भार येतो. सन २०१७-१८ मध्ये शासनाकडून महावितरण कंपनीस रु. ४८७०.०४ कोटी इतके अनुदान देण्यात आले असून इतर ग्राहकांकडून क्रॉस सबसिडीद्वारे रु. ८०९६ कोटी इतकी रक्कम मिळाली आहे. या सर्व कृषीपंप ग्राहकांना वीज पुरवठा करण्यासाठी ६३ केव्हीए/१०० केव्हीए क्षमतेचे विद्युत रोहित्र उभारण्यात येतात व त्या रोहीत्रावरील लघुदाब वाहिनीद्वारे कृषीपंपांना वीज पुरवठा करण्यात येतो. लघुदाब वाहिनीची लांबी वाढल्याने कमी दाबाने वीज पुरवठा होणे, विद्युत पुरवठ्यामध्ये वारंवार बिघाड होऊन वीज पुरवठा खंडीत होणे, तांत्रिक वीज हानी वाढणे, रोहीत्र बिघाड होण्याच्या प्रमाणात वाढ, विद्युत अपघात, विद्युत चोरी या सारख्या समस्यांमुळे अखंडीत व शाश्वत वीज पुरवठा करण्याचे उद्दीष्ट साध्य होण्यास अडचणी निर्माण होतात.

या शिवाय, जेथे वीजेचे जाळे उपलब्ध नाही तेथे डिझेल इंधनाचा वापर करूनही कृषीपंप चालविले जातात. इंधनाची वाढलेली किंमत, आयातीवर होणारा खर्च, परकीय चलनात दयावी लागणारी किंमत या बाबीही विचारात घेण्याजोग्या आहेत.

याला पर्याय म्हणून राज्यात शेतक-यांना कृषी वापरासाठी पारंपारिक विरहित सौर कृषीपंप उपलब्ध केल्यास वरील सर्व समस्यांवर मात करता येऊ शकते आणि त्याचे दृष्य स्वरूपातील फायदे पुढील काळात मिळतील, यासाठी राज्यात “मुख्यमंत्री सौर कृषी पंप योजना” मोठ्या प्रमाणावर राबविण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

शेतक-याला दिवसा सिंचन करणे शक्य व्हावे व राज्य शासनाची पारंपारिक पध्दतीने कृषीपंप जोडणीसाठी लागणा-या खर्चात व राज्य शासनाद्वारे सबसीडीपोटी देण्यात येणा-या अनुदानात बचतीचे उद्दिष्ट साध्य व्हावे याकरीता राज्यातील शेतक-यांना कृषी वापरासाठी पारेषण विरहीत १ लक्ष सौर कृषीपंप टप्प्याटप्प्यात उपलब्ध करून देण्याच्या “मुख्यमंत्री सौर कृषीपंप योजनेस” या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

“मुख्यमंत्री सौर कृषीपंप योजना” ही पूर्णतः राज्य शासनाची योजना राहिल.

या योजनेअंतर्गत पुढील ३ वर्षांच्या कालावधीत टप्प्याटप्प्याने एक लक्ष सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यात येतील. पहिल्या टप्प्यात २५ हजार नग सौर कृषीपंप, दुस-या टप्प्यात ५० हजार नग सौर कृषी पंप व तिस-या टप्प्यात २५ हजार नग सौर कृषीपंप आस्थापित करण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आले आहे.

प्रत्येक टप्पा प्रत्यक्ष सुरु झाल्यापासून १८ महिन्यात राबविण्यात येईल.

२. उद्दिष्टाचे अश्वशक्ती, प्रकार निहाय निश्चिती:

सौर कृषीपंपाच्या योजनांचा सर्वसाधारणपणे मागील पुर्वानुभव, अपेक्षित मागणी व किंमतीचा विचार करून सन २०१८-१९ करीता पहिल्या टप्प्यात आस्थापित करण्यात येणा-या २५ हजार इतक्या सौर कृषी पंपापैकी ७५ टक्के पंप म्हणजेच १८,७५० नग हे ५ अश्वशक्ती (Horse Power) क्षमतेचे व २५ टक्के पंप म्हणजेच ६,२५० नग हे ३ अश्वशक्ती क्षमतेचे असतील. त्यापैकी ३ HP ६,२५० नग इतके DC पंप, तसेच ५ HP च्या एकूण उद्दिष्टांचे २०:८० या प्रमाणात ३,७५० इतके नग AC पंप व १५ हजार इतके नग DC पंप असे आस्थापित करण्याचे नियोजित आहे.

३. भौतिक उद्दिष्टांचे लाभार्थी वर्गवारी निहाय निश्चिती व लागणारा निधी:-

सन २०१८-१९ या वर्षात राबविण्यात येणा-या पहिल्या टप्प्यातील २५ हजार सौर कृषी पंपासाठी वरील उद्दिष्टानुसार लागणा-या पंपाची किंमत ही केंद्र शासनाद्वारे जून, २०१८ मध्ये निश्चित केलेल्या आधारभूत किंमतीनुसार असून त्यानुसार आर्थिक भार परिगणित करण्यात आला आहे.

राज्य शासनाच्या “महाराष्ट्राच्या आर्थिक पाहणी अहवाल सन २०१७-१८” मधील अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमातींच्या व्यक्तींची लोकसंख्या व सर्वसाधारण व्यक्तींची लोकसंख्या विचारात घेऊन पहिल्या टप्प्यातील निश्चित करण्यात आलेल्या २५ हजार सौर कृषी पंपाच्या उद्दिष्टांची लाभार्थी वर्गवारी निहाय विभागणी करण्यात आली आहे.

योजनेचे भौतिक उद्दिष्टांचे वाटप व आर्थिक भार खालीलप्रमाणे आहे :-

पंपाचा प्रकार	सर्वसाधारण गटांचे लाभार्थी	अनुसूचित जातीचे लाभार्थी	अनुसूचित जमातीचे लाभार्थी	एकूण नग	पंपाची आधारभूत किंमत (रु.)	आर्थिक भार (रु.कोटीत)
३HPDC	४९२८	७३८	५८४	६२५०	२५५०००	१५९.३७५
५ HPAC	२९५७	४४३	३५०	३७५०	३२५०००	१२९.८७५
५ HPDC	११८२६	१७७२	१४०२	१५०००	३८५०००	५७७.५००
एकूण	१९७११	२९५३	२३३६	२५०००	--	८५८.७५

४. लाभार्थी हिस्सा:-

या योजनेतर्गत सर्वसाधारण लाभार्थ्यांकरीता सौर कृषीपंपाच्या केंद्रीय आधारभूत किंमतीच्या १० टक्के, अनुसूचित जाती / जमातीच्या लाभार्थ्यांचा ५ टक्के हिस्सा राहिल.

५. योजनेसाठी लागणा-या निधीचा स्रोत:-

अ) सर्वसाधारण गटाच्या लाभार्थ्यांकरीता राज्य शासनाच्या अर्थसंकल्पिय अनुदानातून १० टक्के हिस्सा देण्यात येईल. राज्य अर्थसंकल्पिय नियतव्यय व्यतिरिक्त या विभागास रु.६७.७१ कोटी इतका निधी अतिरिक्त नियतव्ययाच्या माध्यमातून अथवा या वर्षात होणाऱ्या बचतीमधून पूर्णविनियोजनाच्या माध्यमातून अथवा अर्थसंकल्पित न झालेल्या नियतव्ययाच्या पूर्णविनियोजनाद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येईल.

ब) राज्य मंत्रीमंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सामाजिक न्याय विभाग व आदिवासी विकास विभाग यांनी अनुसूचित जाती/जमातीच्या लाभार्थ्यांकरीता लागणारा निधी हा विशेष घटक योजना व आदिवासी उपयोजना मधून सन २०१८-१९ या वर्षाकरीता असणाऱ्या नियतव्ययाच्या रकमेतून अनुसूचित जाती/जमातीच्या लाभार्थ्यांकरीता राज्य हिस्सा व लाभार्थी हिस्सा वगळून उर्वरीत निधी (यात लाभार्थ्यांच्या ५ टक्के हिस्सा व्यतिरिक्त ५ टक्के अतिरिक्त हिस्सा व पंपाची उर्वरीत रक्कम यांचा समावेश आहे) उपलब्ध करून दयावयाचा आहे.

१) त्यानुसार सामाजिक न्याय विभागाने अनुसूचित जातीच्या लाभार्थ्यांकरीता त्यांच्याकडून घेण्यात येणाऱ्या ५ टक्के लाभार्थी हिस्स्या व्यतिरिक्त लागणारा हिस्सा रु. ५.०७ कोटी व पंपाची उर्वरीत किंमत रु. ८१.१५ कोटी व राज्य हिस्सा रु. १०.१४ कोटी असे मिळून विशेष घटक योजनेअंतर्गत रु.९६.३७ कोटी इतका निधी उपलब्ध करून दयावयाचा आहे.

- २) तसेच आदिवासी विकास विभागाने अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्याकरीता त्यांच्याकडून घेण्यात येणाऱ्या ५ टक्के लाभार्थी हिस्स्या व्यतिरिक्त द्यावा लागणारा हिस्सा रु. ४.०१३ कोटी व पंपाची उर्वरीत किंमत रु. ६४.२० कोटी व राज्य हिस्सा रु.८.०३ कोटी असे मिळून आदिवासी उपयोजना योजनेअंतर्गत रु. ७६.२४१ कोटी इतका निधी उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे.

क) अतिरिक्त वीज विक्रीकर वसूली :-

या योजनेकरीता लागणारा अतिरिक्त निधी उपलब्ध करण्यासाठी दिनांक ०१.०१.२०१९ पासून शहरी व ग्रामीण भागातील वीज ग्राहकांकडून महाराष्ट्र वीजेच्या विक्रीवरील कर अधिनियम, १९६३ अंतर्गत सद्यःस्थितीत आकारण्यात येणा-या वीज विक्री करात १० पैशांनी वाढ करून वीज विक्री कर आकारण्यात येईल. तसेच असा जमा होणारा निधी हा महावितरण कडील एस्क्रो खात्यात परस्पर जमा करण्यात येईल. असा वाढीव वीज विक्रीवरील कर हा योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी लागणा-या कालावधीपुरता मर्यादित राहिल. यात जमा होणा-या रकमेचा तपशील विद्युत निरीक्षक यांना दर महिन्यास सादर करण्यात यावा. निधीतून महावितरणसाठी रक्कम आहरित करण्यापूर्वी शासनाची मान्यता घेण्यात यावी.

६. लाभार्थी निवडीचे निकष:-

- १) सदर योजनेचा लाभ घेण्यासाठी ज्या शेतकऱ्यांकडे शाश्वत जलस्रोत उपलब्ध आहे, असे सर्व शेतकरी पात्र राहतील. मात्र अशा शेतकऱ्यांकडे पारंपारिक पध्दतीने विद्युत जोडणी झालेली नसणे आवश्यक आहे.
- २) ५ एकरापर्यंत शेतजमीन धारक शेतकऱ्यास ३ अश्वशक्ती क्षमते पर्यंतचे सौर कृषी पंप व ५ एकरापेक्षा जास्त शेतजमीन धारक शेतकऱ्यास ५ अश्वशक्ती क्षमतेचा सौर कृषी पंप देय राहिल.
- ३) राज्यातील पारंपरिक ऊर्जेद्वारे विद्युतीकरण न झालेले शेतकरी, विद्युतीकरणासाठी वन विभागाचे ना हरकत प्रमाणपत्र मिळत नसलेले शेतकरी, महावितरण कंपनीकडे विद्युत जोडणीसाठी पैसे भरूनही प्रलंबित असणाऱ्या ग्राहकांपैकी/शेतकऱ्यांपैकी, ज्यांना नजीकच्या काळात विद्युत जोडणी मिळणे शक्य नाही असे शेतकरी, अतिदुर्गम भागतील शेतकरी, महाराष्ट्र शासनाच्या धडक सिंचन योजने अंतर्गत लाभ घेतलेले शेतकरी यांना सदर योजने अंतर्गत प्राधान्य राहिल.
- ४) वैयक्तिक किंवा सामुदायिक शेततळे, बारमाही वाहणारी नदी/नाले यांच्या शेजारील शेतजमीन धारक शेतकरी सुध्दा या योजनेसाठी पात्र राहतील.
- ५) सदर योजनेतर्गत सौर कृषी पंपासाठी सर्वसाधारण गटाच्या लाभार्थ्यांकडून १० टक्के व अनुसूचित जातीच्या व अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्यांकरीता ५ टक्के लाभार्थी हिस्सा म्हणून भरणे लाभार्थ्यांस आवश्यक राहिल.

७. योजनेच्या अंमलबजावणीकरीता निर्माण करण्यात आलेल्या यंत्रणा:-

१) सदर योजनेची राज्यात अंमलबजावणी विहित कालावधीत करण्याची संपूर्ण जबाबदारी महावितरणची राहिल.

२) जिल्हास्तरीय समिती

राज्य शासनाने निश्चित केलेल्या निकषानुसार, लाभार्थ्यांची निवड करण्यासाठी जिल्हापातळीवर समितीची स्थापना करण्यात येत आहे.

सदर समितीचे सदस्य पुढीलप्रमाणे असतील:-

जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
उपविभागीय अधिकारी/ तहसिलदार, महसूल विभाग	सदस्य
जिल्हा अधीक्षक, कृषि विभाग	सदस्य
सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण	सदस्य
वरिष्ठ वैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा	सदस्य
प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग	सदस्य
अधीक्षक अभियंता, महावितरण	सदस्य सचिव
विभागीय महाव्यवस्थापक, महारुर्जा	सदस्य

८. उपरोक्त समितीचे पुढीलप्रमाणे अधिकार व जबाबदारी राहिल:-

- योजनेच्या उपरोक्त निकषानुसार पात्र लाभार्थ्यांची यादी तयार करणे.
- पात्र लाभार्थ्यांच्या यादीतून जिल्हानिहाय उद्दिष्टांच्या मर्यादेत अंतिम लाभार्थ्यांची निवड करणे.
- भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा यांचेकडून तयार करण्यात आलेला विभागवार भूजल उपलब्धता नकाशा (Ground Water Prospect Maps) आधारभूत मानून जिल्हा समितीने लाभार्थ्यांची निवड करणे बंधनकारक राहिल.
- जिल्हा समितीद्वारे अंतिम लाभार्थ्यांची निवड करून यादी प्रकाशित करून महावितरण कार्यालयास उपलब्ध करून देईल. अशा अंतिम लाभार्थ्यांना सौर कृषीपंप देण्याची कार्यवाही महावितरणकडून कार्यपध्दती निश्चित करून करण्यात येईल.
- एखादया ५ एकरपर्यंत क्षेत्र धारण करत असणा-या लाभार्थ्यांकडून तीन अश्वशक्तीपेक्षा जास्त अश्वशक्तीच्या सौर कृषी पंपाची मागणी आल्यास समितीद्वारा एकूण जिल्हयास मंजूर कृषी पंपाच्या मर्यादेत, आवश्यकतेची खात्री करून त्यास शिफारस करता येईल.

९. योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी व संनियंत्रणासाठी राज्यस्तरीय सुकाणू (Steering Committee) समिती:-

सदर योजना महावितरण कंपनीद्वारे राबविण्यात येत असली तरी या अंमलबजावणीतील अडीअडचणी व आवश्यकतेनुसार योजनेत बदल करण्याकरीता राज्यस्तरावर राज्यस्तरीय सुकाणू समिती (Steering Committee) स्थापना करण्यात येत आहे.

सदर समितीचे सदस्य पुढीलप्रमाणे असतील :-

प्रधान सचिव (ऊर्जा)	अध्यक्ष
प्रधान सचिव, कृषी व पदुम विभाग	सदस्य
प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग	सदस्य
प्रधान सचिव, आदिवासी विकास विभाग	सदस्य
सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग	सदस्य
अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण कंपनी म.	सदस्य सचिव
महासंचालक, महाऊर्जा	सदस्य
संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा	सदस्य

१०. उपरोक्त समितीचे अधिकार खालीलप्रमाणे असतील:-

- १) योजनेच्या निश्चित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार योजनेची अंमलबजावणी करणे व त्यात आवश्यकता पाहून योग्य ते बदल करणे,
- २) योजना राबवितांना येणाऱ्या अडचणी दूर करणे,
- ३) गुणवत्ता आश्वासन (Quality Assurance),
- ४) योजनेचे काम वेळेत पूर्ण करण्याबाबत योजनेच्या कामावर नियंत्रण ठेवणे,
- ५) सौर पंपाचे जिल्हा निहाय उद्दिष्ट ठरविणे / वाटप करणे वा आवश्यकतेनुसार त्यात बदल करणे.

११. या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी खालीलप्रमाणे कार्यपध्दती राहिल:-

- १) राज्यात सदर योजना महावितरणकडून प्रामुख्याने जिल्हाधिकारी, महाऊर्जा, सामाजिक न्याय विभाग, आदिवासी विकास विभाग, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा, जिल्हा कृषी अधिकारी इ. यांच्या समन्वयाने राबविण्यात येईल.
- २) या योजनेच्या प्रसिध्दी महावितरणद्वारे करण्यात येईल.
- ३) योजनेतील सौर कृषी पंपासाठी शासनाद्वारे ठरविलेल्या निकषानुसार व उद्दिष्टांच्या मर्यादेत लाभार्थ्यांची निवड जिल्हास्तरीय समितीद्वारे करण्यात येईल. समितीने शिफारस केलेल्या पात्र लाभार्थ्यांकडून सौर कृषीपंप बसविण्यासाठी आवश्यक लाभार्थी हिस्सा महावितरणच्या संबंधीत जिल्हास्तरीय कार्यालयात जमा करावा.

- ४) राज्य शासनाद्वारे सुरू करण्यात आलेल्या एचव्हीडीएस योजनेतर्गत जेथे वीज पुरवठा करण्याकरिता पायाभूत खर्च हा रु. २.५ लक्ष पेक्षा जास्त आहे तेथे वीज ग्राहकांस सौर कृषी पंप प्राधान्याने देण्यात यावा. या योजने अंतर्गत लागणा-या सौर कृषी पंपाकरीता खुल्या निविदा प्रक्रियेद्वारे महावितरणकडून करण्यात यावे. लाभार्थ्यांना देण्यात येणा-या नगांकरीता कार्यादेशही महावितरणतर्फे पुरवठादारास देण्यात यावेत.
- ५) या योजनेतर्गत सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यासाठी दर निश्चिती करून महसूली विभागवार पुरवठादारांचे पॅनल तयार करण्यात येईल. शेतक-यांना या पॅनल मधील कोणत्याही एका पुरवठादाराकडून सौर कृषीपंप आस्थापित करता येऊ शकेल व याबाबत शेतक-यांना निवड स्वातंत्र्य राहिल, ही बाब योजनेची अंमलबजावणी करताना अवलंबण्यात येईल.
- ६) तसेच सौर कृषीपंप आस्थापित करताना जे पेड पेडींग शेतकरी आहेत त्यांना सौर कृषीपंप वाटपात प्राधान्य देण्यात येईल व त्यांनी महावितरणकडे भरलेली अनामत रक्कम लाभार्थी हिश्यासोबत समायोजित करण्यात येईल.
- ७) नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय, भारत सरकार यांनी ठरविलेल्या मार्गदर्शक तत्वानुसार सौर कृषीपंपाचे तांत्रिक मानदंडानुसार (Technical Specification) बनविण्याची जबाबदारी महावितरणची राहिल. तसेच योजनेच्या गुणवत्ता नियंत्रणाची जबाबदारी महावितरणची राहिल.
- ८) महावितरणद्वारा निश्चित तांत्रिक मानदंडानुसार सोलार मोड्युल्स हे भारतीय बनावटीचे व आय.ई.सी. (IEC) प्रमाणित किंवा तत्सम राष्ट्रीय अथवा आंतरराष्ट्रीय मानांकनानुसार प्रमाणित तसेच आर.एफ.आय.डी. (RFID) टॅग सुविधेसह पुरविणारे पुरवठादार असावेत. याबाबत महावितरणद्वारा साहित्य पुरवठादार कंपनीमध्ये साहित्याची तांत्रिक मानदंडानुसार पाहणी करून साहित्यांच्या योग्यतेबाबत खात्री करेल.
- ९) सौर कृषीपंपाचा हमी कालावधी हा ५ वर्षांचा असणे व सोलार मोड्युल्सची वॉरंटी १० वर्षांची असणे आवश्यक आहे. यासाठी आवश्यक अटीची कंत्राटामध्ये समावेश करण्यात येईल तसेच सौर कृषी पंपासाठी पुरवठादाराकडून ५ वर्षांसाठीचा सर्वकष देखभाल व दुरुस्ती करार (रु.१००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर) महावितरणकडून नोंदणीकृत करून घेण्यात येईल.
- १०) सौर कृषीपंप आस्थापित झाल्यानंतर तो संबंधित लाभार्थ्यास हस्तांतरित करण्यात येईल. त्यानंतर त्याची दैनंदिन देखभाल व देखरेख करण्याची जबाबदारी संबंधित लाभार्थीची राहिल.

- ११) सौर कृषी पंप आस्थापित झाल्यानंतर त्याची आस्थापना (Installation) व कार्यान्वित अहवाल (CommissioningReport) अधीक्षक अभियंता, महावितरण यांच्याकडून महावितरण कार्यालयाच्या मुख्यालयास सादर करण्यात येईल.
- १२) वित्तीय सहाय्याच्या रकमेची मागणी करून सदर निधी प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी महावितरणची असेल.
- १३) आस्थापित करण्यात आलेल्या सौर कृषी पंपाची तांत्रिक तपासणी महावितरणमार्फत करण्यात येईल.
- १४) योजनेची अंमलबजावणी करताना त्यासाठी आवश्यक असणारे अर्जाचे विहित नमुने, आस्थापना अहवाल, उपयोगिता प्रमाणपत्र व अनुषंगिक बाबी व तांत्रिक तपासणी नमुना इ. महावितरणमार्फत निर्गमित करण्यात येतील.
- १५) सदर योजनेचे आवश्यक लेखे महावितरणमार्फत ठेवण्यात येतील.
- १६) राज्य शासनाच्या व इतर आर्थिक स्रोतातून महावितरणमार्फत प्राप्त होणा-या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र व भौतिक व आर्थिक अहवाल वेळोवेळी सादर करेल.
१२. सदर योजना महावितरणकडून राबविण्यात येत असल्याने महावितरण कंपनी, भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा, महसूल विभाग, कृषी विभाग, आदिवासी विकास विभाग इत्यादी विभागांची जबाबदारी व सहकार्य खालीलप्रमाणे राहिल-

अ.क्र.	विभागाचे नाव	जबाबदारी	आवश्यक सहकार्य
१	महावितरण	योजनेतील मंजूर निकषांनुसार योजनेची अंमलबजावणी करणे, सर्व कार्यालये/विभागांसमवेत समन्वय राखणे व योजना विहित मुदतीमध्ये राबवून पूर्ण करणे. तसेच सौर कृषीपंपाची निविदा काढण्यात यावी.	आवश्यकतेनुसार इतर विभागांशी समन्वय साधून सहकार्य करणे.
२	महावितरण कंपनी	सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यासाठी इच्छुक लाभार्थ्यांकडे पारंपारिक पध्दतीने वीज जोडणी नसल्याबाबतचे प्रमाणित करणे.	
३	भूजल सर्वेक्षण विकास यंत्रणा	जलस्रोतांचे विभागवार भूजल उपलब्धता नकाशे जिल्हा समितीस उपलब्ध करून देणे.	महावितरण अधिका-यांना आवश्यकतेनुसार सहकार्य करणे.

४	महसूल विभाग	लाभार्थ्याकडे शेतजमीन नोंदीचे व पीक प्रकाराची पडताळणी करून प्रमाणित करणे.	महावितरण अधिकाऱ्यांना आवश्यकतेनुसार सहकार्य करणे.
५	कृषि विभाग	लाभार्थ्याकडील शेतजमीन नोंदीचे व पीक प्रकारची पडताळणी करण्यास मदत करणे.	महावितरण अधिकाऱ्यांना व महसूल अधिकाऱ्यांना आवश्यकतेनुसार सहकार्य करणे.
६	आदिवासी विकास विभाग	अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांची आवश्यकतेनुसार पडताळणी करून अहवाल देणे.	अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांची अंतिम निवड करण्यास मदत करणे.
७	सामाजिक न्याय विभाग	अनुसूचित जाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांची आवश्यकतेनुसार पडताळणी करून अहवाल देणे.	अनुसूचित जाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांची अंतिम निवड करण्यास मदत करणे.

१३. या शासन निर्णयाद्वारे सदर योजनेस प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

१४. सदर शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २३६/ २०१८/ १४६१ व दिनांक १२.११.२०१८, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २२९/२०१८/व्यय-१६, व दिनांक १३.११.२०१८, सामाजिक न्याय विभाग व आदिवासी विकास विभाग तसेच संबंधित विभागांनी दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

१५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०१८१११५१४४८५३९४१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र.पुं.बडगेरी)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
- २) मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) सर्व मंत्री / सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मुंबई,
- ४) विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधान परिषद, विधान भवन मुंबई,

- ५) सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधान भवन, मुंबई,
- ६) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
- ७) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ८) प्रधान सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ९) प्रधान सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १०) सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- ११) सर्व विभागीय आयुक्त,
- १२) सर्व जिल्हाधिकारी,
- १३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषदा,
- १४) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर,
- १५) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
- १६) सचिव, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई (पत्राने),
- १७) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, सूत्रधार कंपनी मर्या., मुंबई,
- १८) अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी मर्या., मुंबई,
- १९) अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कंपनी मर्या., मुंबई,
- २०) अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कंपनी मर्या., मुंबई,
- २१) महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), पुणे,
- २२) उप सचिव/ ऊर्जा-३, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २३) ऊर्जा उप विभागातील सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- २४) मुख्य विद्युत निरीक्षक, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २५) निवड नस्ती, ऊर्जा-७, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.